

Siipi maasta

Puheenvuoroja
seksuaalista väkivaltaa
kokeneilta

Siniset siivet ry
(toim.)

Siipi maasta

Siipi maasta

Puheenvuoroja seksuaalista
väkivaltaa kokeneilta

Siniset siivet ry (toim.)

Siniset siivet ry

Siniset siivet ry

ISBN 978-952-286-912-8

© 2014 Kirjoittajat & Siniset siivet ry

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

Rakastuin teihin heti.

Näin tuttu ei voi olla kukaan, jota en ole ennen tavannut.

Kuinka joku voi ymmärtää puolesta sanasta.

Kuinka joku voi näyttää noin kauniilta kivussaankin.

Kuinka kukaan on voinut vahingoittaa sinua sisko.

Rukoilen, että tulevassa kohtaat pelkkää hyvää.

Parantukoot haavasi

– Kirsi Siukola

Esipuhe

Tämän kirjan lähtökohtana oli vuonna 2012 seksuaaliväkivaltaa kokeneiden keskuudessa lähtenyt ideointi kirjaprojektista, joka toisi heidän omia kokemuksiaan ja mielipiteitään esille ilman ulkopuolisten asiantuntijoiden määrittelyä ja vetoapua. Joukko seksuaaliväkivaltaa kokeneita halusi yhdessä lähteä kertomaan tarinansa ja antaa näin kuvin ja sanoin äänen omille kokemuksilleen. He halusivat jakaa sen, miten he ovat kaikesta selvinneet ja millaiselta matka varjoista valoon on heistä tuntunut. Kirja on kokonaisuudessaan tulos asian kokeneiden itsensä tekemästä ideoinnista, suunnittelusta ja yhteistyöstä. Sen tavoitteena on osaltaan murtaa vaikenemisen kulttuuria ja ottaa kantaa seksuaaliväkivaltaa kokeneiden aseman korjaamiseksi, joka vielä nykyäänkin nähdään vain ikuiseen toivottomuuteen tuomitulta. Kirja on tarkoitettu seksuaaliväkivaltaa kokeneille, heidän läheisilleen sekä ammattihenkilöstölle ja yhteiskunnan eri vaikuttajille. Kirjaprojektin toteuttamisesta on vastannut Siniset siivet ry, joka on vuonna 2012 perustettu yhdistys seksuaalista hyväksikäyttöä ja väkivaltaa kokeneille. Sen tavoitteena on vertaisuuteen perustuvan toiminnan kehittäminen ja vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen yhteiskunnassa.

Kirjoittajat ovat saaneet tuottaa oman tarinansa vapaasti omalla tyylillään. Kukin heistä on hieman eri kohdalla eheytymisprosessia. Yhteistä kaikille on kuitenkin halu ymmärtää kokemustensa vaikutuksia nykyisyyteen. Pyysimme kirjaan kaikenlaista seksuaaliväkivaltaa kokeneiden tarinoita, sekä miesten että naisten kokemuksia. Kirjoitukset, joita saimme, ovat kuitenkin kaikki naisten lapsuuteen sijoittuvia,

lukuun ottamatta yhden pienen pojan tarinaa, jonka kertojana on hänen äitinsä. Kokonaisten kirjoitusten lisäksi jotkut ovat osallistuneet kuvitusten tai runojen kautta. Kirjassa on käytetty valokuvia myös Siniset siivet ry:n Varjoista valoon -projektista. Lukujen lopussa olevissa pohdintaosuuksissa tarkastellaan, mitkä seikat ovat yhteisiä kaikille seksuaaliväkivaltaa kokeneille ja mitä erityispiirteitä lapsuudessa tapahtuneesta hyväksikäytöstä toipumisessa on.

Tämä projekti on ollut mahdollisuus voimaantua yhdessä vertaisten kanssa ja murtaa vaikenemisen kulttuuria ja stereotypioita, joita seksuaaliväkivaltaa kokenut joutuu kohtaamaan. Vain puhumalla ja nousemalla häpeän yli on mahdollista avata ympärillä olevien ihmisten silmiä. Tälläkin hetkellä hyvinvointiyhteiskunnassamme on monia, joille nämä kokemukset ovat arkipäivää. Häpeän ja pelon tunteiden ympäröimänä he toivovat jonkun huomaavan ja auttavan heitä.

Toimitustiimimme haluaa kiittää kaikkia rohkeita kirjoittajia sekä tukiverkkoja, jotka ovat olleet mahdollistamassa ja kannustamassa kirjan loppuun saattamisessa.

Toimitustiimi,

Aija Hannila, Marika Ijäs, Minna Torikka ja Niina Jääskeläinen

SISÄLLYS

Johdanto	10
I KUULEEKO KUKAAN?	
Äidin sydän	14
Tiinan tarina	22
Tulisit edes ihmiseksi	26
Jos tietäisit millainen <i>oikeasti</i> olen...	31
Pohdinta	38
II EN ANNA PAHAN VOITTAA	
Tarinoita ja lauseita Heinistä, rehellisyyttä valheesta	46
Siniset siivet	53
Matkalla varjoista valoon	59
Pohdinta	69
III VOIN TOIPUA JA VAIKUTTAA!	
Minuksi joka olen	76
Sanani kuulet mutta sydäntäni et tunne	84
Kun kukaan ei halua kuvitella	106
Pohdinta	112
Loppusanat	116

Johdanto

Seksuaalisen hyväksikäytön ja väkivallan kokemukset vaikuttavat usein läpi ihmisen koko elämän. Mikäli ihminen haluaa eheytyä, noiden kokemusten on ennen pitkää tultava näkyviksi, käsitellyiksi ja kuulluiksi. Matka toipumiseen on monesti pitkä ja kivikkoinen. Lamaannuttavat tunteet, kuten häpeä, syyllisyys, pelko ja epätoivo, pitävät uhria tyypillisesti otteessaan. Tilannetta pahentaa usein tunne siitä, että omista kokemuksista puhuminen ei ole hyväksyttävää. Kuulijat ahdistuvat ja kääntävät oman avuttomuutensa negatiivisiksi sanoiksi tai pahimmassa tapauksessa pakottavat kertojan vaikenemaan.

Haasteeksi puhumiselle voi muodostua myös oman, yksilöllisen kokemusmaailman puolesta kamppailu, kun ulkopuoliset odottavat tai olettavat uhrin tuntevan tai kokevan tapahtuneen tietyllä, etukäteen määrätyllä tavalla. Ymmärrystä on vaikea saada, ja uhrin oma ääni katoaa helposti menneisyyden jalkoihin. Ammattitaitoista, juuri itselle sopivaa apua voi olla vaikea löytää, tai olemassa oleva tuki ei ole riittävän monipuolista trauman hoitoon. Kokemukset liian monista suljetuista korvista ja ovista johtavat yksinäisyyteen. Siitä ulospääsy on haasteellinen tehtävä.

Seksuaaliväkivaltaa kokeneiden hiljentäminen ja kuulematta jättäminen ei saa tapahtuneita katoamaan tai auta kokemustensa kanssa kamppailevia heidän toipumisprosessissaan. Vaientaminen ei muuta todellisuutta, vaan pahentaa sitä. Toipuminen traumasta on mahdollista, mutta useimmiten se edellyttää kuulluksi tulemistä ja riittävän ammattitaitoisen tuen saamista. Matka seksuaaliväkivallan uhrista oman elämänsä vapaaksi toimijaksi on helpompaa luotettavan ja aidosti

Kertomuksia selviämisestä ja toipumisesta lapsuudessa ja nuoruudessa seksuaalista väkivaltaa kokeneilta

Seksuaalinen hyväksikäyttö on väkivaltaa. Se rikkoo sisintä, traumatisoi ja tuo mukanaan monenlaisia elämää rajoittavia oireita. Joskus mieli suojaa kokemuksilta painamalla ne unohduksiin. Kehon muisti ei kuitenkaan unohda. Suuret elämänmullistukset, kuten lapsen saanti, avioero tai läheisen kuolema, voivat tuoda muistot pintaan. Tämä kirja antaa puheenvuoron seksuaalista väkivaltaa kokeneille. Se antaa kirjoittajille luvan käsitellä ja kertoa omilla sanoillaan ja tavoillaan kokemuksistaan sekä toipumisen eri vaiheista. Kirja avaa seksuaalista väkivaltaa kokeneiden mielenmaailmaa. Se kuvaa selviytymistä niistä oireista, joita tällaisista kokemuksista seuraa. Se tuo siis myös toivoa: vaikka seksuaalinen väkivalta tuottaa vakavia ja elämää rajoittavia seurauksia, kokemuksiaan käsittelemällä voi hiljalleen voida paremmin ja lopulta toipua.

Tällä kirjalla Siniset siivet ry haluaa avata keskustelua tästä kauan vaietusta aiheesta ja siihen liittyvistä epäkohdista yhteiskunnassamme. Ymmärtämällä paremmin sitä piinaa, jonka seksuaalista väkivaltaa kokeneet joutuvat kohtaamaan, voimme myös selkeämmin käsitellä ne seuraukset, joita se yhteiskunnalle lopulta tuottaa.